

40. Dziedzictwo kultury sprawą sumienia

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- rozwijanie zainteresowań dziedzictwem narodowym,
- rozpoznawanie korzeni chrześcijańskich w kulturze polskiej.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓLWE

uczeń:

- definiuje pojęcie „kultura”,
- na podstawie wiedzy z lekcji wymienia podobieństwa między kulturą chrześcijańską i polską, dostrzega związki między tymi kulturami,
- na lekcji wykonuje plakat o kulturze polskiej i jej chrześcijańskim wymiarze,
- swoimi słowami uzasadnia konieczność pielęgnowania dziedzictwa kultury,
- po lekcji podaje przykłady tradycji regionalnych.

3. POJĘCIA, POSTACI

- kultura,
- dziedzictwo religijne,
- dziedzictwo kultury polskiej,
- Jan Paweł II.

4. WARTOŚCI

- uwrażliwienie na wartość kultury chrześcijańskiej,
- szacunek wobec dziedzictwa narodowego,
- chęć pielęgnowania kultury polskiej.

5. SCHEMAT LEKCJI

- wyjaśnienie pojęć: „kultura”, „dziedzictwo religijne”, „dziedzictwo kultury polskiej”,
- polska kultura,
- chrześcijański wymiar kultury polskiej.

6. PROPOZYCJA REALIZACJI

Wprowadzenie

Metoda – miniwykład. Nauczyciel krótko wyjaśnia pojęcia: „kultura”, „dziedzictwo religijne”, „dziedzictwo kultury polskiej” (wykład powinien trwać około pięciu minut, ponieważ metoda kolażu jest bardzo czasochłonna).

Rozwinięcie tematu

Metoda – kolaż. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy; uczniowie czytają i krótko analizują wypowiedź Jana Pawła II na temat kultury (zob. podręcznik dział „Przeczytaj”); następnie nauczyciel informuje uczniów, że będą wykonywać kolaż, którego temat brzmi następująco: *Kultura polska. Chrześcijańskie wymiary kultury polskiej*. Wyjaśnia metodę kolażu: uczniowie otrzymują gazety, nożyczki, klej, papier. Uczniowie wykonują kolaż: wycinają lub wydzierają z gazet zdjęcia, tytuły, litery; wycięte elementy przyklejają na duży papier; do naklejonych elementów można dorysowywać linie, strzałki, lecz nie wolno dopisywać słów. Po zakończonej pracy grupy zawieszają plakat w miejscu wyznaczonym przez nauczyciela; najpierw klasa odczytuje treści, które przedstawia plakat, potem autorzy plakatu krótko go omawiają. Nauczyciel towarzyszy uczniom w czasie omawiania plakatów; podkreśla najważniejsze informacje na temat kultury polskiej przedstawione na plakacie. Podsumowanie: szacunek wobec dziedzictwa narodowego jest podstawą tożsamości i rozwoju całej kultury narodu. Jest to sprawa naszego sumienia, gdyż stanowi „bogactwo zbiorowej pamięci”. Kultura, w której człowiek wzrasta i wychowuje się, daje człowiekowi poczucie przynależności i zadowolenia. Młode pokolenie, od zawsze, jest zobowiązane do zachowania i obrony dziedzictwa kultury. I tak naprawdę, nie chodzi tu tylko o ochronę zabytków czy dzieł sztuki, ale o zachowanie ducha żywej kultury, chrześcijańskiego etosu i tradycji (por. podręcznik).

Zakończenie

Treść „Zapamiętaj” z podręcznika.

Notatka

Uczniowie przepisują z plakatów dzieła kultury chrześcijańskiej znajdujące się w Polsce.

Korelacja z edukacją szkolną

- 1) wiedza o kulturze – dzieła sakralne; dziedzictwo narodowe; zabytki,
- 2) historia – dzieje narodu polskiego; małe ojczyzny.

7. INNE MOŻLIWOŚCI REALIZACJI

Nauczyciel może przedstawić i omówić tradycje regionalne. Uczniowie w domu mogą przygotować prezentacje multimedialne o tradycjach danego regionu; podobną prezentację może także przygotować nauczyciel.

8. ALTERNATYWNE TEKSTY DO WYKORZYSTANIA NA LEKCJI

KOŚCIÓŁ
NAUCZA

20. To wszystko można tak wyrazić: należy ewangelizować i to nie od zewnątrz, jakby się dodawało jakąś ozdobę czy kolor, ale od wewnątrz, od centrum życiowego i korzeni życia – czyli należy przepajać Ewangelią kulturę, a także kulturę człowieka, w najszerszym i najpełniejszym znaczeniu, jakie te wyrazy mają w Konstytucji *Gaudium et Spes* (50), gdzie zawsze wychodzi się od osoby ludzkiej i zawsze zwraca się do związków między osobami oraz do ich łączności z Bogiem.

Ewangelia, a zatem i ewangelizacja, nie mogą być utożsamiane z jakąś kulturą, bo niezależne są od wszystkich kultur. Niemniej Królestwo, ogłoszone w Ewangeli, wprowadzają w życie ludzie, którzy przynależą do swojej określonej kultury i w budowaniu tego Królestwa muszą korzystać z pewnych elementów kultury, i kultur ludzkich. Chociaż Ewangelia i ewangelizacja nie należą właściwie do żadnej z kultur, to jednak nie znaczy, że nie mogą się z nimi łączyć, ale wręcz przeciwnie, zdolne są je przenikać, nie oddając się w służbę żadnej z nich.

Rozdzwitek między Ewangelią a kulturą jest bez wątpienia dramatem naszych czasów, jak był nim także w innych epokach. Dlatego trzeba dołożyć wszelkich starań i zabiegów, żeby ewangelizować troskliwie ludzką kulturę czy raczej same kultury. Jest rzeczą konieczną, żeby się one odrodziły na skutek swego zespolenia z Dobrą Nowiną. Jednakże to zespolenie nie nastąpi bez głoszenia Dobrej Nowiny.

Evangelii nuntiandi 20

MÓW
PANIE

A kiedy się zbliżył i zobaczył miasto, zapłakał nad nim i powiedział: „Gdybyś i ty poznało w tym dniu to, co jest dla twego pokaju, lecz jest teraz zakryte przed twoimi oczyma! Przyjdą dla ciebie dni, kiedy to nieprzyjaciele twoi otoczą cię wałami i oblegną cię, i ścisną zewsząd, i na ziemię powalą ciebie i twoich synów, którzy w tobie są. I nie zostawią w tobie kamienia na kamieniu, dlatego żeś nie rozpoznało czasu nawiedzenia twego”.

Łk 19, 41-44

41. Normy życia społecznego

1. CELE LEKCJI – WYMAGANIA OGÓLNE

- ukazanie różnorodności norm życia społecznego, a w szczególności praw i obowiązków przysługujących każdemu człowiekowi,
- kształtowanie postawy wdzięczności i odpowiedzialności za świat.

2. TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

uczeń:

- po lekcji wymienia główne prawa i obowiązki człowieka,
- charakteryzuje podstawowe zasady społeczne,
- swoimi słowami argumentuje potrzebę życia według zasad społecznych.

3. POJĘCIA, POSTACI

- normy społeczne,
- prawa człowieka,
- dobro wspólne,
- solidarność,
- sprawiedliwość,
- pomocniczość.

4. WARTOŚCI

- dobro wspólne,
- miłość społeczna.